

Nr 200

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående en kampanj för allmänt lönsparande; given Stockholms slott den 2 november 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att en kampanj för allmänt lönsparande skall anordnas under början av år 1962. Kampanjen skall ledas av en kommitté, vari ingår representanter för arbetsmarknadens större organisationer, sparinstitutionerna och statsmakterna. Kostnaderna för kampanjen kan beräknas till 600 000 kronor, vilket belopp föreslås skola anvisas på tilläggsstat I till riksdagen för budgetåret 1961/62. För att skapa ökat intresse för kampanjen och den nya sparformen förordas slutligen en extra vinstutlottning bland de allmänna lönspararna under 1962 eller vid annan lämplig tidpunkt.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet å Stockholms slott den 2 november 1961.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *kampanj för allmänt lönsparande* samt anför därvid följande.

I propositionen nr 160 till årets riksdag angående fråga om vissa sparstimulerande åtgärder m. m. uttalade jag, att det — mot bakgrunden av sparandets betydelse för det ekonomiska framåtskridandet och den samhällsekonomiska balansen — är befogat, att ytterligare åtgärder vidtas för att stimulera det personliga sparandet. Som ett bidrag härtill förordade jag bl. a. införandet av allmänt lönsparande i huvudsak i överensstämmelse med ett av utredningen för sparstimulerande åtgärder (SOU 1961: 2) framlagt förslag. Detta avser att för högre ålderskategorier, som inte kan delta i ungdomens lönsparande, öppna en sparform efter i huvudsak samma riktlinjer som detta. Erfarenheten av ungdomens lönsparande ger nämligen anledning tro, att dess utformning i sina huvuddrag kan tillämpas också när det gäller äldre ålderskategorier. Därigenom skulle för övrigt de som deltagit i ungdomens lönsparande men som av åldersskäl inte kan fortsätta härmed kunna knyta an till en liknande sparform. Den föreslagna sparformen avses i första hand skola vända sig till löntagare, men även andra grupper skall kunna ansluta sig. Lägsta åldersgräns för rätt att delta i allmänna lönsparandet föreslås vara 26 år. Sparformen skall i allmänhet bygga på regelbundna avsättningar av lönen, vilka verkställes av arbetsgivarna i form av löneavdrag. Avsättningen skall emellertid inte såsom i ungdomens lönsparande fastställas till viss procentuell del av lönen, utan den avses i stället utgöra ett i kronor räknat bestämt lägsta belopp. Till skillnad från vad som gäller för ungdomens lönsparande föreslås de insatta medlen vara formellt obundna. Vid uttag skall spararen emellertid förlora rätten till premiering. Premien avses liksom i ungdomens lönsparande utgöras av deltagande i en vinstutlottning. Till frågan om erforderlig medelsanvisning för att verksamheten skall kunna igångsättas under början av 1962 anmälde jag mig ha för avsikt att återkomma under hösten.

I förenämnda proposition framhöll jag vidare, att förslaget om ett allmänt lönsparande torde kunna bli av betydelse både för att stimulera ett

långsiktigt sparande hos personer, som nu sparar mera kortsiktigt, och för att skapa intresse för sparande hos nya grupper. I sammanhanget underströk jag dock, att införandet av allmänna lönsparandet inte fick leda till att utvecklingen av ungdomens lönsparande blev lidande härav.

I enlighet med mitt i det föregående omnämnda uttalande beträffande erforderlig medelsanvisning för introduktionen av allmänna lönsparandet har jag sedermera anmodat representanter för arbetsmarknadens ledande organisationer, sparinstitutionerna och statsmakterna med uppgift att uppdra riktlinjer för verksamheten med sikte på att denna skall komma igång under början av 1962. Följande personer har medverkat i ifrågavarande kommitté:

Stadsfiskal Lennart Asplund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, sekreterare Britt-Marie Bystedt, Tjänstemännens Centralorganisation, sekreterare Sture Eskilsson, Svenska Arbetsgivareföreningen, avdelningschef Gösta Gillberg, Kooperativa Förbundets Sparkassa, direktör Gustav Karlsson, Sveriges Jordbruksskassförbund, ledamoten av riksdagens II:a kammare sekreterare Nils Kellgren, fil. dr Helge Kristensson, Sveriges Lantbrukförbund, direktörsassistent Owe Lundewall, Hyresgästernas Sparkasse- o. Byggnadsföreningars Riksförbund u. p. a., sekreterare Bertil Löfberg, Finansdepartementet, ombudsman Klas Pettersson, Landsorganisationen, bankdirektör Gustav Reuterskiöld, Svenska Bankföreningen, byrådirektör T. K. Rickander, Riksgäldskontoret, konsulent Ingemar Wallin, Svenska Sparbanksföreningen och byråsekreterare Harry Wicksell, Postsparbanken.

Jag har därjämte anmodat Kellgren att som ordförande leda arbetet och Löfberg att fungera som sekreterare.

Med skrivelse den 23 oktober 1961 har kommittén överlämnat en *promemoria med anhållan om medel för utförande av en kampanj för allmänt lönsparande*. Innan jag övergår till att redogöra för kommitténs förslag, finner jag det emellertid vara motiverat att något beröra formerna för och utvecklingen av ungdomens lönsparande. Som jag tidigare framhållit har nämligen dess konstruktion tjänat som mönster vid utformningen av allmänna lönsparandet. Vidare vill jag erinra om mitt förenämnda uttalande, att införandet av allmänna lönsparandet inte får leda till att ungdomens lönsparande blir lidande härav.

Systemet med ungdomens lönsparande har tillämpats sedan 1949. Delta-gande i sparformen bygger på ett avtal mellan löntagaren, hans arbetsgivare och en bank. Enligt avtalet medger löntagaren rätt för arbetsgivaren att vid varje avlöningstillfälle under en avtalad sparperiod dra ett visst belopp, lägst 10 procent av bruttolönen. Sparperioden skall omfatta tiden t. o. m. utgången av det år, då spararen fyller 25 år, dock minst tre kalenderår. Högsta ålder för inträde är 25 år. Sparperioden kan förlängas t. o. m. utgången av det år, då spararen fyller 30 år. Förtidsuttag kan medges i vissa angivna fall (giftermål, utbildning m. m.).

Bland dem som deltar i ungdomens lönsparande utlottas en gång om året vinster efter en plan, som fastställs av riksgäldskontoret. Varje lönsparare, som under minst sju månader under närmast föregående kalenderår gjort

föreskrivna insättningar på lönsparkonto, äger rätt att delta i vinstutlottningen. Vederbörande lönsparare behöver inte själv göra någon anmälan om deltagande; utlottningen sker på de av sparinstitutionerna till riksgäldskontoret rapporterade lönsparkontona.

Enligt av riksdagen 1950 fastställda bestämmelser för vinstutlottningen skall vinstsumman utgöra en procent av det totala nysparandet på lönsparkonto under kalenderåret närmast före det, varunder vinstutlottning sker. Med nysparande menas det under året insatta beloppet på lönsparkonto; således medräknas ej påförd ränta.

För en mera detaljerad redogörelse för ungdomens lönsparande hänvisas till propositionen nr 182 till 1950 års riksdag.

Statsmakterna har vid olika tillfällen genom att anslå medel till upplysning om och propaganda för denna sparform sökt stimulera anslutningen till densamma. Sålunda anvisade riksdagen 1950 490 000 kronor till Folk-rörelsernas sparkampanj att i huvudsak användas i propagandan för ungdomens lönsparande. Vidare anslogs 1957 400 000 kronor till en kampanj för ungdomens lönsparande. Samtidigt beslöt riksdagen att ur det under fjortonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande anslå medel till en extra vinstutlottning under 1958. Kostnaden för denna utlottning uppgick till 249 000 kronor.

I sin promemoria har kommittén lämnat följande uppgifter rörande lönsparandets utveckling och nuvarande omfattning.

År	Antal deltag. i vinstutlottn., st.	Antal sparare 31/12 st.	Innest. be-lopp ¹ 31/12 mkr.	Insatt mkr.	Uttaget mkr.	Ökning ¹ mkr.
1950	—	27 670	4,8	5,1	0,4	4,8
1951	27 670	42 025	15,3	12,6	2,3	10,5
1952	33 603	46 032	27,3	16,4	5,0	12,0
1953	40 116	52 025	37,4	18,3	9,1	10,1
1954	43 149	57 281	44,9	20,7	14,2	7,5
1955	47 139	66 336	54,3	25,2	16,7	9,4
1956	54 514	75 628	65,9	30,0	20,3	11,6
1957	61 304	92 357	79,3	35,6	24,9	13,4
1958	70 171	116 556	105,6	52,2	29,3	26,3
1959	97 996	126 141	128,9	60,5	41,3	23,5
1960	107 349	139 301	153,3	68,1	49,2	24,6
1961	117 126					

¹ Inkl. krediterade räntor.

Sammanställningen utvisar, framhåller kommittén, att antalet lönsparare under 1960 ökat med ca 13 000. Härvid skall emellertid beaktas att de som av åldersskäl enligt reglerna detta år lämnade lönsparandet uppgick till 21 000. Nyanslutningen uppgick således till 34 000 sparare. Den sammanlagda kapitalbehållningen å lönsparkonto uppgick nämnda år till drygt 153 miljoner kronor, medan det på lönsparkonto insatta beloppet uppgick till i runt

tal 68 miljoner kronor. Uttagen belöpte sig till 49 miljoner kronor. Beträffande uttagsbeloppets storlek bör emellertid den förut nämnda stadgeenliga avgången av lönsparare hållas i minnet. Uppgifterna visar vidare, att den sammanlagda kapitalbeholdningen och antalet lönsparare successivt ökat sedan starten 1949. Särskilt markant är ökningen 1958, vilket i betydande utsträckning får tillskrivas de tidigare omnämnda extra statliga insatser för spridningen av ungdomens lönsparande som då gjordes.

Vidare har kommittén redovisat följande sammanställning över de vinstplaner som tillämpats vid 1951—1961 års vinstutlotningar.

Vinster kr.	1951 Antal	1952 Antal	1953 Antal	1954 Antal	1955 Antal	1956 Antal
10 000	1	1	1	1	1	1
5 000	2	3	4	4	4	4
1 000	5	8	10	10	15	20
500	10	15	20	40	50	75
50	1 060	1 706	2 265	2 460	2 745	3 281
Summa (antal)	1 078	1 733	2 300	2 515	2 815	3 381
Summa (kronor)	83 000	125 800	163 250	183 000	207 250	251 550
Vinstchans						
per deltagare	1/26	1/19	1/17	1/17	1/17	1/16
Medelvinst	77 kr.	72 kr.	71 kr.	73 kr.	74 kr.	74 kr.

Vinster kr.	1957 Antal	1958 Antal	Extra 1958 Antal	1959 Antal	1960 Antal	1961 Antal
10 000	1	1	1	1	1	1
5 000	5	6	4	10	12	15
1 000	25	30	20	50	70	80
500	100	120	75	160	190	220
50	3 804	4 528	3 233	6 633	7 392	8 127
Summa (antal)	3 935	4 685	3 333	6 854	7 665	8 443
Summa (kronor)	300 200	356 400	249 150	521 650	604 600	681 350
Vinstchans						
per deltagare	1/16	1/15	1/30	1/14	1/14	1/14
Medelvinst	76 kr.	76 kr.	75 kr.	76 kr.	79 kr.	81 kr.

Sammanställningen visar bl. a., framhåller kommittén, att staten sedan lönsparandets start tillskjutit över 3,7 miljoner kronor i vinstutlotningsmedel.

Kommittén anför, att dess första uppgift varit att företa en teknisk översyn av det förslag till allmänt lönsparande som utredningen om sparstimulerande åtgärder framlade. I enlighet med vad som framkommit vid denna översyn anser sig kommittén böra förorda, att — vid en utvidgning av lönsparandet till att omfatta även högre åldersgrupper — ungdomens lönspara-

rande bibehålles såsom en från det allmänna lönsparandet skild form med oförändrade bestämmelser. Denna översyn har vidare resulterat i att kommittén enats om följande detaljbestämmelser för det allmänna lönsparandet.

1. Deltagande och anmälan

Allmänt lönsparande kan anordnas efter överenskommelse mellan arbetsgivare och anställda samt bank. Med bank avses i dessa bestämmelser postsparbanken, sparbanker, affärsbanker, centralkassor för jordbrukskredit, Kooperativa Förbundets sparkassa samt Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsföreningars Riksförbund u. p. a. (HSB).

Allmänt lönsparande kan även anordnas efter direkt överenskommelse mellan enskild person och bank.

Deltagande i allmänt lönsparande sker genom regelbundna insättningar på ett för deltagare i banken upplagt lönsparkonto. Endast *ett* sådant konto må uppläggas för en och samma lönsparare.

Anmälan om anslutning till allmänna lönsparandet kan ske tidigast under det kalenderår varunder vederbörande uppnår 26 års ålder.

2. Sparbelopp

Insättningar på lönsparkonto sker antingen genom avdrag på lönsparares lön, vilka ombesörjes av arbetsgivaren, eller genom direkt insättning på kontot. Vid löneavdrag är lägsta sparbelopp:

för månadsavlönade	50 kr. per månad
för veckoavlönade	12 kr. per vecka
för 14-dagars-avlönade	25 kr. per 14 dagar

För sparare utan löneavdrag är lägsta sparbelopp 150 kr. per kvartal.

3. Sparkontobevis

Spararen erhåller genom bankens försorg ett bevis om att lönsparkonto upplagts för hans räkning.

4. Ränta

Högsta i affärs- och sparbanker gällande inlåningsränta tillämpas.

5. Saldobesked

Besked om behållningen på lönsparkonto tillställs kontoinnehavare minst en gång om året. Efter varje års utgång utfärdas därjämte ett kapital- och räntebesked.

6. Vinstutlottning

Därest vinstutlottning anordnas i samband med allmänt lönsparande, skall som kvalifikation för deltagande i sådan utlottning gälla:

a) beträffande lönsparare med löneavdrag, att han under minst sju månader under närmast föregående kalenderår (kvalifikationsåret) gjort överenskomna insättningar på sitt lönsparkonto,

b) beträffande lönsparare utan löneavdrag, att han under kvalifikationsåret gjort minst tre kvartalsinsättningar på sitt lönsparkonto.

För båda grupperna gäller dessutom, att lönspararen under kvalifikationsåret skall ha ökat sin behållning på lönsparkontot med minst 500 kronor (exklusive ränta).

I fortsättningen föreslås en riksomfattande kampanj för att introducera allmänna lönsparandet. Kommittén anser, att de allmänna förutsättningarna för en sådan kampanj just nu är goda och anför som skäl härför i huvudsak följande.

Ungdomens lönsparande har tillämpats under ett antal år och varit föremål för brett upplagd upplysningskampanjer. De erfarenheter som därvid vunnits är gynnsamma och bör kunna bli till stor nytta i kampanjen för allmänna lönsparandet. Sparinrättningarna har, framhåller kommittén, nedlagt ett kostnadskrävande arbete på att få med ungdomen i det nuvarande lönsparandet. Införande av en sparform, som har möjlighet att höja intresset för ett långsiktigt sparande även efter det deltagande i ungdomens lönsparande upphört, kommer enligt kommitténs mening att underlätta för sparinstitutet att följa upp de redan gjorda initialinsatserna och bör därför komma att omfattas med stort intresse från sparinstitutets sida. Kommittén anser dessutom, att det förhållandet att många i detta sammanhang betydelsefulla organisationer och sammanslutningar engagerat sig i kommittén och därmed ställt sig bakom en eventuell kampanj högst avsevärt ökat förutsättningarna för ett lyckat resultat. Slutligen framhålles, att ett stort antal nuvarande lönsparare uttryckt önskemål om någon form av fortsättning på ungdomens lönsparande. Dessa kan således, menar kommittén, förväntas reagera positivt inför den nya sparformen och bör lätt kunna vinnas för densamma.

Med ledning av erfarenheterna från ungdomens lönsparande under de gångna åren drar kommittén upp följande allmänna riktlinjer för kampanjen.

Kampanjen bör ge en allmän information om lönsparandet, dess konstruktion och fördelar. Den bör vara upplagd så, att den stöder en ackviseptionsverksamhet på arbetsplatserna och ger möjlighet för enskilda organisationer och sparinrättningar att förstärka den med kompletterande propaganda. Vid uppläggnings- och genomförandet av kampanjen bör de erfarenheter som vunnits i tidigare aktioner för ungdomens lönsparande tillvaratas och utnyttjas. Informationen bör i första hand vända sig till de grupper, som lämnat eller som på grund av åldersskäl inom kort kommer att lämna ungdomens lönsparande, samt till löntagarna i allmänhet. Andra grupper såsom jordbrukare och fria företagare bör emellertid också omfattas av propagandaåtgärderna. Man bör eftersträva effektiv medverkan i kam-

panjen från arbetsgivare, fackliga organisationer, sparinstitut och företagsnämnder. Kampanjen bör givetvis få största möjliga publicitet, varvid särskilt möjligheten till framträdanden i radio och television bör prövas.

Av promemorian framgår, att kommittén uppdragit åt tre annons- och reklambyråer att i inbördes tävlan utarbeta detaljerade förslag till kampanjens utformning. Det inhämtade materialet visar, att de angivna riktlinjerna för kampanjen bäst främjas genom utnyttjande av trycksaker, annonser och public relations-åtgärder samt genom framträdanden i radio och television. Av särskild vikt anses det emellertid vara att användandet av dessa åtgärder samordnas med organisationernas och sparinrättningarnas möjligheter till egen aktivitet. Vid avvägningen mellan å ena sidan önskvärdheten av en inte alltför kostsam kampanj och å andra sidan kampanjens effektivitet, vilken delvis är beroende av dess omfattning, har kommittén stannat för att förorda ett förslag, som drar en kostnad av 600 000 kronor. Beloppet fördelar sig på i huvudsak nedanstående poster:

1. Annonser	225 000
2. Annonsmaterial	75 000
3. Folder	150 000
4. Affischer	30 000
5. Public relations-verksamhet	40 000
6. Programsatser och bildband	55 000
7. Konferenskostnader	5 000
8. Reserv	20 000

Kronor 600 000

Kampanjen beräknas starta i februari månad 1962. Vid denna tidpunkt bör därför kommittén ha medel tillgängliga för ändamålet.

I propositionen nr 160 förutsatte jag som tidigare nämnts, att staten skall premiera ett allmänt lönsparande genom att anvisa medel till årlig utlottning av vinster bland lönspararna. Av utredningen om sparstimulerande åtgärder har antagits, att denna medelsanvisning skall ske med belopp motsvarande en procent av nysparandet på lönsparkontona under respektive år. Utredningen har härvid utgått från att vinstutlottningarna skall anordnas gemensamt för ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet, varvid ungdomsspararna skall, med hänsyn till den hårdare bindningen av sparade medel, erhålla två »lotter» per sparare mot en lott för den allmänna lönspararen. Såsom jag i det föregående nämnt har kommittén förordnat, att de båda lönsparformerna hålles skilda åt med särskilda vinstutlottningar för envar av dem. Under sådana förhållanden, framhåller kommittén, synes den föreslagna procentsatsen av en procent för det allmänna lönsparandet böra minskas, förslagsvis till 1/2 procent. På ungdomens lönsparande utgör som nämnts nysparandet, d. v. s. bruttoinsättningarna på samtliga lönsparkonton under respektive år, underlag för beräkningen. Då uttag från dessa lönsparkonton i princip icke medges, är en sådan beräkningsmetod motive-

rad. Vad gäller det allmänna lönsparandet kan emellertid enligt kommitténs mening bruttoinsättningsbeloppet inte läggas till grund för vinstsummornas beräkning, då uttagsrätten här är fri. I stället kan vinstsumman beräknas på *nettoökningen* på samtliga lönsparkonton (insättningarna minskade med uttagen), varvid vinstsumman skall utgöra 1/2 procent av nettoökningen. Kommittén föreslår, att uppgiften att handha vinstutlottningarna i samband med allmänna lönsparandet skall anförtros riksgäldskontoret.

För att öka allmänna lönsparandets attraktionskraft i samband med introduktionen av detsamma föreslår kommittén vidare, att en extra vinstutlottning skall anordnas under 1962 eller vid annan lämplig tidpunkt. I denna föreslås — förutsatt att den extra vinstutlottningen äger rum under 1962 — få delta varje allmän lönsparare, som haft allmänt lönsparkonto med kapitalbehållning och som därå gjort föreskriven insättning under minst tre månader, respektive ett kvartal, under nämnda år samt vars behållning på kontot för den period den extra vinstutlottningen avser uppgått till minst 150 kronor. Berättigade att delta i utlottningen blir sålunda — under nämnda förutsättning — de som under tiden februari—juni 1962 anslutit sig till allmänna lönsparandet. Kommittén förordar, att vinstsumman sättes till 1/2 procent av nettosparandet på samtliga allmänna lönsparkonton för den period den extra vinstutlottningen avser. Vinstsumman blir således, i likhet med vad som nu gäller för vinstutlottningen inom ungdomens lönsparande och vad som föreslås komma att gälla för allmänna lönsparandet, beroende av det sparande som sker under den angivna tiden. Med hänsyn härtill kan, framhåller kommittén fortsättningsvis, varken vinstplanens utformning i detalj eller kostnaderna för utlottningen anges. Kommittén utgår emellertid ifrån att vinstplanens allmänna struktur skall bli i stort sett densamma som vid de årliga vinstutlottningarna bland ungdomens lönsparare. Kommittén förutsätter, att riksgäldskontoret skall omhändera den extra utlottningen och att kostnaderna härför skall bestridas från fjortonde huvudtitelns anslag till vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande.

Departementschefen. Alltsedan 1950 pågår ett med statsmedel understött frivilligt lönsparande bland ungdomen. Sparandet sker genom regelbundna löneavdrag, lägst tio procent på lönspararens bruttolön. Beloppet insättes av arbetsgivaren på ett för lönspararen upplagt konto i någon sparinstitution. Sparperiodens längd är minst tre kalenderår. Bland lönspararna anordnas efter vissa regler vinstutlottning. Den totala vinstsumman utgör en procent av det under närmast föregående kalenderår lönsparade beloppet. Vinstsumman bestrides av statsmedel.

Såsom anmäldes i propositionen 160 till årets riksdag har utredningen för sparstimulerande åtgärder föreslagit att ett allmänt lönsparande införes. Den nya sparformen avser att för högre ålderskategorier, som inte kan delta i ungdomens lönsparande, öppna en sparform efter i huvudsak samma riktlinjer som detta. Ungdomens lönsparande skall i princip kvarstå oförändrat.

Allmänna lönsparandet skall i första hand vända sig till löntagarna, men även andra grupper skall kunna delta. Premien för sparandet skall liksom vid ungdomens lönsparande utgöras av deltagande i vinstutlottning.

I nyssnämnda proposition förordade jag förslaget om allmänt lönsparande. Jag aviserade att jag i höst skulle återkomma till den medelsanvisning som erfordras för att sådant lönsparande skall kunna sättas i gång under början av 1962. En kommitté bestående av representanter från arbetsmarknadens större organisationer, sparinstitutionerna och statsmakterna som arbetat med att uppdraga riktlinjer för introduktionen av allmänna lönsparandet har nu avgivit förslag härom.

Kommittén har framlagt förslag till bestämmelser rörande det allmänna lönsparandet samt därtill knutna vinstutlottningar. Enligt detta förslag bör ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet hållas skilda åt med särskilda vinstutlottningar för var och en av de båda sparformerna. Utredningen om sparstimulerande åtgärder, vars förslag låg till grund för den i propositionen 160 förordade sparformen, hade på denna punkt utgått från att vinstutlottningarna skulle anordnas gemensamt för ungdomens lönsparande och det allmänna lönsparandet. Den årliga vinstsumman för utlottningen inom den nya sparformen bör enligt kommittén beräknas på grundval av nettoökningen under närmast föregående år på samtliga allmänna lönsparkonton (insättningarna minskade med uttagen), varvid vinstsumman föreslås utgöra 1/2 procent av nettoökningen. Kommittén föreslår vidare, att uppgiften att handha vinstutlottningarna anförtros åt riksgäldskontoret.

Kommittén har vidare föreslagit en reklamkampanj under våren 1962 för den nya sparformen. Kampanjen avses ge en allmän information om allmänna lönsparandet, dess konstruktion och fördelar. Den förutsätter medverkan från arbetsgivare, fackliga organisationer och sparinstitutioner och är upplagd så, att den stöder ackvisitionsverksamhet på arbetsplatserna samt ger möjlighet för enskilda organisationer och sparinrättningar att bidra med kompletterande propaganda. Kostnaden för kampanjen har uppskattats till 600 000 kronor. I syfte att ge kampanjen ökat propagandavärde föreslår kommittén också en extra vinstutlottning, som skall anordnas under 1962 eller vid annan lämplig tidpunkt.

Resultatet av ungdomens lönsparande har hittills varit gott. Härvid har statsmakternas, sparinstitutens och organisationernas insatser varit av stor betydelse. I nuvarande läge framstår det emellertid — vilket även betonades i förenämnda proposition — såsom utomordentligt angeläget att ytterligare öka det personliga sparandet. Varje uppslag som syftar härtill bör därför noggrant prövas. Vid mina överväganden har jag funnit, att en kampanj enligt de riktlinjer kommittén uppdragit, kombinerad med en extra vinstutlottning, sannolikt skulle bidra till att öka intresset för det av mig förordade allmänna lönsparandet och därigenom få en sparstimulerande effekt. Kommitténs förslag — både ifråga om kampanjen och vinstutlottningarna — bör därför enligt min mening genomföras.

Kommitténs förslag till bestämmelser för det allmänna lönsparandet samt angående vinstutlottningarna i samband därmed kan jag i huvudsak ansluta mig till. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ifrågavarande bestämmelser ävensom att besluta om de jämkningar av desamma som framdeles kan visa sig påkallade. Såsom kommittén föreslagit bör handhavandet av vinstutlottningarna uppdras åt riksgäldskontoret, som ombesörjer motsvarande utlottningar på ungdomens lönsparande. Detta uppdrag bör innefatta befogenhet för kontoret att fastställa vinstplanen, d. v. s. den enligt ovannämnda regler bestämda vinstsummans fördelning på olika vinstvalörer. Med hänsyn till den vidare syftningen med det allmänna lönsparandet kan det ur propagandasynpunkt visa sig lämpligt, att de högsta vinster utgår med belopp, som är högre än motsvarande vinster vid de hittills företagna vinstutlottningarna på ungdomens lönsparande. Vid denna avvägning av vinstvalörerna kan det också visa sig lämpligt att företaga en uppjustering av vinstvalörerna beträffande det sistnämnda lönsparandet.

Kommitténs kostnadsberäkningar för kampanjen anser jag kunna godtas. Medel för ändamålet torde böra anvisas å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1961/62. För ändamålet bör under sjunde huvudtiteln uppföras ett reservationsanslag, benämnt Kampanj för allmänt lönsparande, och upptagande ett belopp av 600 000 kronor. Frågan om täckande av kostnaderna för vinstutlottningarna, vilka icke kan påbörjas förrän under nästa budgetår, torde få anmälas i annat sammanhang.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kampanj för allmänt lönsparande* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1961/62 under sjunde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Norén